

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

ASIA

Lausunto lausuntopyyntöön luonnonsuojelualueiden perustamisesta Länsi-Lappiin

LAUSUNNONANTAJA

Hannukainen Mining Oy (Y-tunnus 2646979–8)

LAUSUNTOPYYNTÖ

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/963/2018

Ympäristöministeriö varaa tilaisuuden antaa lausunto asetusluonnoksista, jotka koskevat luonnonsuojelualueiden perustamista Lapin maakuntaan, pääasiassa Länsi-Lapin ja eräille Itä-Lapin alueille. Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja 14.4.2023 mennessä.

LAUSUNTO

Tietoa lausunnonantajasta:

Hannukainen Mining Oy suomalainen kaivosyhtiö, joka on avaamassa kaivosta uudelleen Kolarin Hannukaiseen. Emoyhtiömme Tapojärvi Oy on kolarilaislähtöinen suomalainen perheyhtiö. Hankkeemme tavoitteena on luoda maailman puhtain nykyaikainen metallimalmikaivos. Yhtiö tekee aktiivista malminetsintää Kolarin, Muonion sekä Kittilän kunnan alueilla.

Asetusluonnoksen tavoitteet ja lausunnon tausta:

Asetusluonnokset koskevat Lapin maakuntaan perustettavia luonnonsuojelualueita. Kaikki perustettavat alueet ovat valtion omistuksessa. Alueet on varattu jo aiemmin luonnonsuojelutarkoituksiin, ja ne kuuluvat pääosin eri suojeluohjelmiin sekä Natura 2000 -verkostoon. Lapin maakuntaan on tarkoitus perustaa valtioneuvoston asetuksella 75 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 72 000 hehtaaria. Lisäksi ympäristöministeriön asetuksella perustettaisiin 70 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 2 000 hehtaaria.

Lapin maakunnan länsiosaan perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Rovaniemen ja Tornion kaupunkien sekä Kemnimaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pellon, Ranuan, Simon, Tervolan ja Ylitornion kuntien alueella. Neljä aluetta sijaitsee Itä-Lapissa Kemijärven kaupungin, Sallan ja Sodankylän kuntien alueilla, yhden alueen osa on Posion kunnassa ja kahden alueen osia on Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Iin kunnassa ja Pudasjärven kaupungissa.

Asetusluonnokset ovat olleet aiemmin lausunnolla vuonna 2019. Lausuntoja pyydetään uudelleen, koska asetukset annetaan uuden 1.6.2023 voimaantulevan luonnonsuojelulain nojalla ja edellisestä lausuntokierroksesta on kulunut huomattavan pitkä aika.

Hannukainen Mining Oy vastustaa esitettyjen asetusten hyväksymistä ja niiden käsittelyn jatkamista nykyisellään, koska asetuksessa perustettavaksi ehdotetut luonnonsuojelualueet ovat ristiriidassa

yhtiön liiketoiminnan kanssa, ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi eikä luonnonsuojelualueiden rajauksilla ole luonnonsuojelullisia perusteita.

Lausunto:

Katsomme, ettei asian valmistelussa ole riittävästi arvioitu uusien luonnonsuojelualueiden perustamisen vaikutuksia alueilla jo toimiviin malminetsintähankkeisiin tai muuhun maankäyttöön.

Valmistelussa ei ole tehty riittävällä laajuudella SOVA-lain (200/2005) ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista. Erityisesti SOVA-lain (200/2005) 2§ kohdan 2d mukaan myös luonnonvarojen hyödyntäminen luetaan ympäristövaikutukseksi ja malminetsinnällä pyritään löytämään hyödynnettäviä uusitumattomia luonnonvaroja. Luonnonsuojelualueiden perustamisella malminetsintä-, kaivos-, malminetsintälupahakemus- tai kaivoslupahakemusalueille tai niiden välittömään läheisyyteen on merkittäviä ympäristövaikutuksia. SOVA-lain (200/2005) 3§ mukaan: *”Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on huolehdittava siitä, että suunnitelman tai ohjelman ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan riittävässä määrin valmistelun kuluessa, jos suunnitelman tai ohjelman toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.”*

Mitä ilmeisimmin rajouksia ei myöskään ole kaikilta osin tehty todennettujen luonnossa esiintyvien maasto- tai luontorajauksien mukaan, vaan alueet on rajattu kiinteistöpalstojen rajojen perusteella. Esimerkiksi Taljavaaran soidensuojelualuetta ollaan laajentamassa niin, että alueen eteläosissa muodostetaan alueita, jotka ovat irrallaan muusta suojelualueesta ja seuraavat suoraan valtion kiinteistöpalstojen rajoja. Väliin jää SAC- ja SPA-direktiivien Natura2000-alueet. Jotta suojelu alueella olisi todenmukaista sekä tehokasta, alueen tulisi olla yhtenäinen ja seurata maasto- ja luontotyyppien rajoja, eikä kiinteistörajoja. Esitykseen ei ole liitetty sellaisia selvityksiä tai siinä ei ole viitattu selvityksiin, joilla esitetty kiinteistörajoja mukaileva luonnonsuojelualueen laajennus olisi perusteltu ja että se tukisi tai vahvistaisi laajennettavalla luonnonsuojelualueella esiintyvien luontoarvojen suojelua.

Hannukainen Mining Oy tukee vanhojen luonnonsuojelualueiden ylläpitoa, mutta katsomme, ettei suotuisa suojelutaso edellytä, että suojeluohjelmien alueista tai Natura 2000 -verkoston alueista perustetaan uusia luonnonsuojelualueita. Kyseiset suojelutoimet ovat jo nykyään toimivia ja täyttävät suojelutavoitteet. Mikään lainsäädäntö - Suomen tai EU:n - ei myöskään edellytä erillisen luonnonsuojelualueen perustamista.

Edellä mainittujen perustelujen pohjalta esitämme uutta valmistelua erilaisten maankäyttötarpeiden ja perustettavien luonnonsuojelualueiden yhteensovittamiseksi sekä riittävän laajaa ympäristövaikutusten arviointia varten.

Muilta osin viittaamme Kaivosteollisuus ry:n lausuntoon ja tuemme siinä esitettyä.

Mari Pilventö

Toimitusjohtaja

Hannukainen Mining Oy